

Global utvikling de siste 50 år:

- Antall mennesker på jorda er fordoblet (X 2)
- Bruk av energi/ressurser/mat er tredoblet (X 3)
- Økonomien er femdoblet (X 5)
- Handelen er tidoblet (X 10)

Verdens overforbruksdag i 2024 er 25. juli.

Global Footprint Network regner ut en dato for når vi har brukt opp det kloden kan tåle av ressursbruk hvert år (World Overshoot Day). I 2024 er Norges overforbruksdag 12. april.

Norske forbrukere har et av verdens største karbonavtrykk.

Miljødirektoratet publiserte i januar 2024 det første forbruksbaserte klimaregnskapet for Norge. Det viser at vi slipper ut 13 tonn CO₂ pr. innbygger pr. år. Det er betydelig høyere enn både Danmark (11 tonn) og Sverige (8,4 tonn) og over åtte ganger det en gjennomsnittlig afrikaner slipper ut.

- Mat og drikke har det største karbonavtrykket, 6,6 millioner tonn CO₂-ekvivalenter.
- Transport er nest størst med 6 millioner tonn CO₂-ekvivalenter.

Vi kjøper og kaster klær som aldri før.

- 359 klesplagg fyller en gjennomsnittlig garderobe i Norge (SIFO, 2016).
- Vi kjøper dobbelt så mye klær som på 1990-tallet.
- Halvparten av klærne fra fast fashion-industrien kastes etter ett år.
- 97 % av alle brukte tekstiler sendes ut av landet.

Vi spiser mer kjøtt, kaster mer mat og importerer stadig mer.

- Ca. 30 % av de globale utslippene kommer fra matproduksjon.
- 450.000 tonn spiselig mat blir kastet i Norge hvert år (Norsus, 2023).
- Kjøttforbruket har økt med 50 % siden 1990.
- Vi importerer over halvparten av maten vi spiser, og store deler av forråvarene til husdyr .

Elektronikk og data gir store utslipp.

- Nordmenn er på topp i verden i forbruk av elektronikk, skylagring og datatjenester.
- Elektronikk medfører stort forbruk av sjeldne metaller og et raskt økende energiforbruk.
- Det meste av elektronikk er import og ikke bra for norsk sjølforsyning og samfunnssikkerhet.

Økt forbruk gir økt transportbehov.

- Siden år 2000 har det kommet en million flere biler på norske veier.
- Utslippene av CO₂ fra har økt, og veitrafikken er årsak nr. 1 til utslipp av mikroplast.

- Veibygging medfører utslipp av klimagasser gjennom ødeleggelse av myr og skog.

Hva hver enkelt av oss kan gjøre:

- Kjøpe færre ting og kvalitetsprodukter som holder lenge.
- Kjøpe kortreist og lokalprodusert og unngå å kaste mat.
- Unngå kjøtt og fisk som er foret med soya fra Sør-Amerika.
- Kjøpe mat fra økologisk jordbruk som binder mer karbon enn det slipper ut.
- Reise mer kollektivt, sykle og gå.
- Begrense bruken av nettjenester som krever mye energi.
- Ikke skifte elektronisk utstyr før de går i stykker eller ikke lar seg reparere.
- Kjøpe brukt og bruke skomakere og andre reparatører.
- Bruke klærne til de er utslitt.

Hva vi kan gjøre politisk og samfunnsmessig:

- Tilskuddsordninger og skatter/avgifter som stimulerer sirkulærøkonomi, reparasjon og gjenbruk. Kan gi 20.000 nye arbeidsplasser ifølge SINTEF.
- Subsidiert lavenergi kollektive transportmåter som jernbane – i stedet for privatbilismen som i dag (40 milliarder årlig til elbiler).
- Forbud mot matkasting, merking av matvarer og en prispolitikk som stimulerer til kjøp av matvarer med lavt karbonfotavtrykk. Differensiert moms.
- Karbonavgift til fordeling (KAF) vil motivere til mindre bruk av bil, fly og andre transportformer med stort utslipp av CO₂.

Besteforeldrenes Klimaaksjon
Postboks 1231 Vika
0110 Oslo

E-post: post@besteforeldreaksjonen.no